

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi tulemusaruanne

IDENTIFITSEERIMISANDMED

CCI	2021EE65AMPR001
Nimetus	Iga-aastane tulemusaruanne
Versioon	1
Aruandeaasta	2023
Aruande seirekomisjoni poolt kinnitamise kuupäev	

1. TULEMUSLIKKUS

1.1. Rakendamisel tehtud edusammud vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile a

Andke aru programmi iga erieesmärgi rakendamisel tehtud edusammude ning programmi vaheeesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise kohta, võttes arvesse kõige uuemaid andmeid aruandeaasta kohta, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 42. See tähendab koondandmeid, mis saadakse aruande esitamise aastale eelneva aasta 31. juuliks.

Teave iga erieesmärgi raames saavutatud edusammude kohta tuleks eelistatavalt esitada rakendusmeetmete, soovituslike meetmete ja programmis kindlaks määratud soovitud tulemuste kaupa.

Kirjeldage ka kõiki meetmeid ja olulist tegevust, mis on seotud määruse (EL) 2021/1060 artikli 8 lõikes 2 osutatud partnerluste rakendamisega.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

Edusammud:

AMIF-i 10.10.2022 kinnitatud rakenduskava alusel koostas korraldusasutus tegevuste elluviimiseks AMIF-i rahastamiskava, mis kinnitati siseministri poolt 12.12.2022. Rahastamiskavas on välja toodud erieesmärkide lõikes plaanitud tegevused. Rahastamiskava alusel koostatakse tegevuste elluviimiseks toetuse andmise tingimuste õigusaktid, kus on sätestatud olulisemad tingimused projektide edukaks rakendamiseks. Esimesed projektid algasid 1. jaanuaril 2023. Aruandeperioodil on projektides peamiselt tehtud ettevalmistavaid tegevusi, mistõttu ei saa raporteerida veel olulistest tulemustest. Suure tõenäosusega ei õnnestu Eestil 2024. aasta lõpuks ära kasutada 10% esialgselt AMIF-i eraldisest, kuna perioodi 2014-2020 pikendamise tõttu viidi mitmeid projekte veel 2023. aastal ellu ja sellest tulenevalt jätkuprojektides tegevuste alustamine perioodi 2021-2027 vahenditest viibis.

Tegevused erieesmärkide ja AMIF-i määruse lisas II nimetatud rakendusmeetmete kaupa:

Erieesmärk 1 (varjupaik) raames on kinnitatud 2 toetuse andmise tingimuste õigusakti (siseministri käskkirja), milles on kokku 10 projekti, millest aruandeperioodil algas 8.

Alanud on tegevused järgmiste rakendusmeetmete elluviimiseks:

- Liidu *acquis'* ja Euroopa ühise varjupaigasüsteemiga (CEAS) seotud prioriteetide ühetaolise kohaldamise tagamine. Tugevdatakse rahvusvahelise kaitse

menetlusvõimekust, tagatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate tõlketeenus, teostatakse IT-arendusi ja kaetakse IT-süsteemide ülalpidamiskulusid.

- **Vajadusest tulenev liikmesriikide varjupaigasüsteemide toetamine taristu ja teenuste osutamise suutlikkuse osas, sh kohalikul ja piirkondlikul tasandil.** Toetatakse tugiteenuseid rahvusvahelise kaitse taotlejatele, tõhustatakse majutuskeskuse tööd, rahvusvahelise kaitse taotlejatele pakutakse majutuskeskuses teenused ja tegevusi, parendatakse vastuvõtuks vajaliku infrastruktuuri ligipääsetavust.

Erieesmärk 2 (integratsioon/seaduslik ränne) raames on kinnitatud 3 toetuse andmise tingimuste õigusakti (siseministri käskkirja), milles on kokku 7 projekti, millest aruandeperioodil algas 5.

Alanud on tegevused järgmise rakendusmeetme elluviimiseks:

- **Edendada integratsioonimeetmeid kolmandate riikide kodanike sotsiaalseks ja majanduslikuks kaasamiseks.** Aruandeperioodil algas tegevuste abikõlblikkuse periood ning ettevalmistavad ja sisutegevused algavad järgmisel perioodil.

Erieesmärk 3 (tagasisaatmine) raames on kinnitatud 1 toetuse andmise tingimuste õigusakt (siseministri käskkirja), milles on 5 projekti ja mis kõik algasid aruandeperioodil.

Alanud on tegevused järgmiste rakendusmeetmete elluviimiseks:

- **Liidu *acquis*' ja poliitiliste prioriteetide ühetaolise kohaldamise tagamine seoses taristu, menetluste ja teenustega.** Toetatakse tugiteenuste osutamist tagasisaadetavatele, nt arsti- ja õendusteenust, psühholoogi- ja psühhiaatrieenust, tõlketeenust ning kaetakse tagasisaatmisega seotud IT-süsteemide ülalpidamiskulusid.
- **Toetada integreeritud ja kooskõlastatud käsitust tagasisaatmise haldamisele liidu ja liikmesriikide tasandil ning tõhusa, väärrika ja kestliku tagasisaatmise suutlikkuse arendamisele ning vähendada ebaseadusliku rände stiimuleid.** Alanud projekti abil tagatakse seadusliku alusega riigis viibivate kolmandate riikide kodanike kiire, õiguspärane ja kestlik tagasisaatmine, tõhustatakse tagasisaatmismenetluste läbiviimist, arendatakse nõustamisteenust ja korraldatakse tagasisaatmise- ja reintegreerimisalase abi andmist.
- **Kolmandate riikidega tehtava koostöö ning nende suutlikkuse tugevdamine seoses tagasivõtmise ja kestliku tagasipöördumisega.** Projektis kavandatakse ja viiakse läbi kohtumisi kolmandate riikide esindajatega, Eesti asutuste ja välisesindustega ning Euroopa Liidu institutsioonide ja agentuuridega, et Eestis seadusliku alusega viibivaid kolmandate riikide kodanikke oleks võimalik kiiremini tuvastada ja neile vajalikud dokumendid hankida ning optimaalse aja jooksul tagasi saata.

Haldussüsteem:

AMIF-i rakendamist reguleerib riigisisene "Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus" ja selle rakendusaktid. Juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjeldus on Euroopa Komisjonile (edaspidi *komisjon*) esitatud. Riigisiselt on AMIF-i rakendamiseks kasutusele võetud struktuuritoetuse register, mis tagab EL määruse 2021/1060 kohase andmevahetuse toetuse saajatega ning salvestab ja säilitab andmed iga tegevuse kohta.

Toetuse saajatele on koostatud abimaterjal toetuse kasutamiseks.

Partnerlus:

AMIF-i tegevused tuginevad peamiselt strateegilistele dokumentidele “Siseturvalisuse arengukava 2020–2030” ning “Sidusa Eesti arengukava 2021–2030”. Loodud on siseturvalisuspoliitika fondide ühine seirekomisjon, kus on esindatud teised ministeeriumid ja katusorganisatsioonid ning komisjon vaatljana. Aruandeperioodil toimus 1 seirekomisjoni kohtumine (25.10.2022), kus muuhulgas kinnitati projektide üldised valikukriteeriumid ja -metoodika.

1.2. Tulemuslikkust mõjutavad probleemid vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile b

Kirjeldage iga erieesmärgi puhul probleeme, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust aruandeaastal, ning nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid.

Kui see on võimalik ja asjakohane, eristage probleeme, mis on seotud järgmisega:

- *tulemustest teatamata jätmine¹;*
- *eesmärkide seadmine²;*
- *menetluslikud viivitused ja haldussuutlikkus³;*
- *kontekstimuutused⁴;*
- *toimingute kavandamine ja/või rakendamine⁵*
- *muud küsimused.*

Kirjeldage strateegia või riiklike eesmärkide kõiki muudatusi või tegureid, mis võivad tulevikus muudatusi põhjustada, samuti muutusi, mida need muudatused on põhjustanud tulemusraamistikku kehtestamise metoodika kohastes hinnangulistes eesmärkides.

Lisage teave põhjendatud arvamuste kohta, mille komisjon on esitanud seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 258 kohaste rikkumismenetlustega ja mis on seotud fondi rakendamisega.

Kirjutage vastus süüa. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

AMIF-i rakenduskava on koostatud lähtuvalt Eesti pikaajalisest strateegilisest dokumendist „Eesti 2035“ ning valdkondlikest arengukavadest „Siseturvalisuse arengukava 2020-2030“ ja

¹ See osutab olukorrale, kus on lõhe näitajatega mõõdetud eesmärkide saavutamise nominaalse määra ja rakendamisel tehtud tegelike edusammude vahel. Näiteks võib väljunditest ja tulemustest teatamata jätmine olla tingitud IT-süsteemi arendamisega seotud probleemidest, käimasolevatest toimingutest, mille väljunditest ja tulemustest ei ole veel teatatud, andmete kogumisega seotud probleemidest, mis põhjustavad aeglast või mittetäielikku aruandlust jne.

² See viitab olukorrale, kus madal eesmärkide saavutamise määr ei ole tingitud aeglasest edenemisest, vaid pigem eesmärkide ebaõigest või ebarealistlikust seadmisest. See võib hõlmata eesmärkide seadmise metoodika kehtestamisel saadud kogemusi (nt valed või mittetäielikud eeldused või valitud võrdlusaluste väärtustega seotud probleemid) ning metoodika kavandatavaid muudatusi.

³ Näiteks hankemenetlustega seotud küsimused, auditimenetlustega seotud küsimused, vahendite nappusega seotud probleemid korraldusasutuse tasandil, ettenägematu viivitus programmi vastuvõtmisel jne.

⁴ See võib hõlmata näiteks sotsiaal-majanduslikke või poliitilisi tegureid, muutusi õiguskeskkonnas jne.

⁵ Näiteks probleemid, mis on seotud meetme ulatusega (nt rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid), toetusesaajate või osalejate vähene huvi, mis tahes kõrvalekalded meetme rakendamisel jne.

„Sidus Eesti 2021-2030“. AMIF-i eraldis on täies mahus programmeeritud. Hetkel ei ole ette näha suuremaid muudatusi, mis võiksid põhjustada olulisi erinevusi kinnitatud tulemusraamistikus.

Seoses 2024. a uue rändepaketi vastuvõtmisega ning 2024. a selgivate Schengeni hindamise ja 2025. a selgivate Euroopa Liidu Varjupaigaameti hindamise tulemustega võib tekkida vajadus leida kitsaskohtade likvideerimiseks muid rahastusallikad või muuta rakenduskava.

Erieesmärk 1:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud. Esimesed projektid algasid jaanuaris 2023 (IT arendused ja tegevustoetus; rahvusvahelise kaitse menetlusvõimekuse tõstmine) ning järgmised aprillis-juulis 2023 (tõlketeenus rahvusvahelise kaitse taotlejatele ja saajatele; tugiteenused rahvusvahelise kaitse taotlejatele; majutuskeskuse töö tõhustamine; vastuvõtuks vajaliku infrastruktuuri parendamine), seega on suures osas viidud ellu ettevalmistavaid tegevusi. Enamus alanud projektidest kestavad 2027.–2029. aastani, mistõttu saavutatakse ja raporteeritakse tulemused rakenduskava elluviimise hilisemas etapis.

Erieesmärk 2:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud. Esimeste projektide abikõlblikkuse periood algas 1. juunil 2023, kuid sisutegevusteks ettevalmistavad tegevused algasid hiljem. Alanud projektid kestavad kuni 2029. aastani, mistõttu saavutatakse ja raporteeritakse olulisemad tulemused rakenduskava elluviimise hilisemas etapis.

Erieesmärk 3:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud. Esimene projekt algas 1. mail 2023 (tõlketeenus tagasisaadetavatele), suurem osa projekte algasid 1. juulil 2023. Enamik alanud projektidest kestavad 2027.–2029. aastani, mistõttu saavutatakse ja raporteeritakse tulemused rakenduskava elluviimise hilisemas etapis.

AMIF-i rakendamisel ei ole rikkumismenetlusi alustatud.

1.3. Konkreetsed leevendusmeetmed

Kui see on asjakohane, kirjeldage lühidalt, kuidas programmi meetmed aitasid leevendada rändesurve olulised ja ootamatud muutused, mis tulenesid kolmandate riikide sotsiaal-majandusliku või poliitilise olukorra ettenägematust halvenemisest. Võimaluse korral viidake sel eesmärgil ümberpaigutatud vahendite hulga ning nendega seotud väljundite ja saavutatud tulemustele.

Pöörake erilist tähelepanu meetmetele, mida võetakse selliste ootamatute muutuste mõju leevendamiseks ja mille abil saavutatut ei pruugi tavapärased väljund- ja tulemusnäitajad täielikult kajastada.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

AMIF-ist on planeeritud mitmeid tegevusi rändesurvega toimetulekuks, kuid kuna esimesed tegevused algasid alles alates 1. jaanuarist 2023, siis on aruandeperioodil suures osas teostatud ettevalmistavaid tegevusi ning konkreetseid tulemusi ei ole veel saavutatud.

Osaliselt jäi aruandeperioodi Eesti taotletud AMIF-i erakorraline abi (toetuse periood 24.02.2022-23.02.2023). Erakorralisest abist kaeti nii Sotsiaalkindlustusameti pakutud esmase majutusega kaasnenud kulud kui kohalikele omavalitsuste kulud, mis tehti Ukraina põgenikele vahetu abi osutamiseks. Lisaks toetati mittetulundusühinguid, kes sõjapõgenikke

vahetult toetasid. Erakorraline abi oli suureks toeks Ukraina sõjapõgenikele suunatud esmavajaduste katmiseks.

Eestis ei ole aruandeperioodil olnud uusi hädaolukordi ning Ukraina põgenike saabumisega seotud olukord on normaliseerunud. Uut põgenike massilist sisserännet ei ole toimunud. Küll on kasvanud rahvusvahelise kaitse saajate arv, seda peamiselt ukrainlaste arvelt. Ukrainlaste puhul on toimunud kiire täiendava kaitse menetlus, mis ei ole suurt muutust kaasa toonud. Eesti piiril Vene Föderatsiooniga on olnud mõningaid ebaseadusliku piiriületamise katseid, aga see ei avaldanud märkimisväärset mõju sisulisele varjupaigamenetlusele.

1.4. Tegevustoetus vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 21 lõikele 3

Kui aruandeaasta jooksul kasutati tegevustoetust, kirjeldage, kuidas see aitas kaasa fondi eesmärkide saavutamisele⁶.

Kui valitud tegevuste tegevustoetuse kumulatiivsed rahastamiskõlblikud kogukuhud ületavad aruandeaasta lõpus 15 % programmi kogueraldisest, selgitage selle põhjuseid. Lisaks, kui on oht, et programmitöö perioodi lõpuks ületatakse piirmäär, kirjeldage selle leevendamiseks kavandatud meetmeid.

Kirjutage vastus süüa. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Erieesmärk 1 raames toetatakse ühte tegevust - **varjupaigavaldkonna IT arenduste ülalpidamiskulude katmist**. Projekti eesmärk on varjupaigasüsteemi, sh varjupaigamenetluse IT-süsteemide ülalpidamise ja jätkusuutlikkuse tagamine. Projekt algas 01.01.2023, kuid aruandeperioodil viidi läbi ettevalmistavaid tegevusi ning esimesed tulemused saavutatakse järgmisel aruandeperioodil.

Erieesmärk 2 alt tegevustoetust ei kasutata.

Erieesmärk 3 raames toetatakse ühte tegevust - **tagasisaatmisvaldkonna IT arenduste ülalpidamiskulude katmist**. Projekti eesmärk on tagasisaatmisi, tagasivõtmisi ja sissesõidukeeldusid käsitlevate IT-süsteemide ülalpidamise ja jätkusuutlikkuse tagamine. Projekt algas 01.06.2023 ning eelkõige teostati aruandeperioodil ettevalmistavaid tegevusi ja olulisemaid tulemusi saab kajastada järgmisel perioodil.

⁶ Vajaduse korral viidake teabele, mis kuulub määruse (EL) 2021/1147 kohaldamisalasse ja mis on kättesaadav Schengeni hindamiste tulemusena, mis on tehtud kooskõlas nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27), ning nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrusele (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013 (ELT L 160, 15.6.2022, lk 1);

1.5. Erimeetmed⁷

Kirjeldage aruandeaasta jooksul võetud erimeetmete olulisemaid tulemusi ning seda, kuidas need aitasid kaasa programmi eesmärkide saavutamisele ja liidu lisaväärtuse loomisele⁸.

Kirjeldage, kuidas üksikmeetmed on nii menetluslikult⁹ kui ka tegevuslikult¹⁰ edenenud, ning tooge esile nende tulemuslikkust mõjutavad probleemid, eelkõige vahendite alakasutuse oht.

Vajaduse korral selgitage seda teavet projekti tasandil. Kui võib oodata kõrvalekaldumist esialgsest kavast, selgitage selle põhjuseid, kirjeldage võetud leevendusmeetmeid ja esitage muudetud ajakava.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Eesti ei rakendanud aruandeperioodil ühtegi erimeetme projekti.

Märkige allpool olevasse tabelisse kõigi programmis rakendatud riiklike erimeetmete üksikasjad. Aruandlus piiriülese iseloomuga erimeetmete kohta peaks olema kooskõlas valitud aruandlusmeetodiga¹¹.

Eriees- märk	Meetme nimi/viite- number	Toetuse- saaja	Rakendus- periood	Rahastamis- kõlblikud kulud ¹²	Rahastamis- kõlblikud kulud ¹³	Edusammud asjaomaste ühiste ja/või programmpetsiifiliste näitajate valdkonnas ¹⁴ .	
						Väljund	Tulemus
-	-	-	-	-	-	-	-

1.6. Ümberasustamine ja ümberpaigutamine vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktidele g ja h

Märkige allpool olevasse tabelisse aruandeaasta konsolideeritud arvanded.

Ümberasustamise kaudu vastu võetud isikute arv	-
Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud isikute arv vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 19 lõikele 2	-
Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud haavatavate isikute arv vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 19 lõikele 3	-
Rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate arv, kes on riiki saabunud	-
Rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate arv, kes on riigist lahkunud	-

⁷ Piiriülese iseloomuga erimeetmete puhul varieerub käesoleva jao kohaldamisala sõltuvalt ülesannete ja kohustuste jaotusest juhtivate liikmesriikide ja muude osalevate liikmesriikide vahel ning kasutatava aruandlusmeetodi valikust. Seda on kirjeldatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas „Piiriülese iseloomuga erimeetmed Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufondi raames: Partneritevahelised kokkulepped“ (Ares (2022)1060102).

⁸ Liidu lisaväärtust määratletakse kui selliste tulemuste saavutamist, mis ületavad tulemusi, mida võiksid liikmesriigid saavutada üksi tegutsedes.

⁹ Näiteks seoses hangetega või mis tahes muude ettevalmistavate meetmetega.

¹⁰ Näiteks tulemused, väljundid, saavutused jne.

¹¹ Nagu on sätestatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas (Ares (2022)1060102).

¹² Valitud tegevuste rahastamiskõlblikud kogukulud, millest on komisjonile teatatud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

¹³ Rahastamiskõlblikud kogukulud, mille toetusesaajad on korraldusasutusele deklareerinud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

¹⁴ Kui erimeetmed täiendavad varasemaid tegevusi ja puudub spetsiaalne järelevalvekord, siis esitage väljundid ja tulemused proportsionaalselt.

Kui see on asjakohane, kirjeldage mis tahes parandusi või muudatusi väärtustes, mis saadetakse kaks korda aastas Euroopa Liidu fondide haldamise süsteemi andmeedastusmooduli kaudu ja mis kajastuvad eespool esitatud tabelis aruandeaasta konsolideeritud arvandmetes.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 2 500 tähemärki

Eesti ei ole aruandeperioodil inimesi ümber asustanud ega paigutanud.

1.7. Ainult 2024. aastal – Projektide jätkamine vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 39 lõike 4 punktile e

Andke aru kõigi pärast 1. jaanuari 2021 jätkunud projektide kohta, mis valiti välja ja mida alustati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 516/2014¹⁵ alusel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 514/2014¹⁶.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Sellised projektid puuduvad.

2. VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE C

Kirjeldage fondist toetatavate meetmete ja muudest liidu fondidest, eelkõige liidu välisrahastamisvahenditest,¹⁷ Euroopa Sotsiaalfond+ -ist või selle eelkäijatest, Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) (kas tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi või Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames), Sisejulgeolekufondist ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastust antava toetuse vastastikust täiendavust ja kui see on asjakohane,¹⁸ koostoimet aruandeaasta jooksul.

Pöörake erilist tähelepanu järgmisele:

- *kolmandates riikides või nendega seoses võetavate meetmete vastastikune täiendus liidu välistegevuse rahastutega, rõhutades aspekte, mis on kooskõlas liidu välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega ning*
- *selliste soodustavate mehhanismide kasutamine nagu kehtiv organisatsiooniline ja menetluskord, mis aitab saavutada koostoimet ja vastastikust täiendavust ning mis tahes võetud meetmed nende mehhanismide parandamiseks aruandeaastal.*

Kui see on asjakohane, kirjeldage ka võetud meetmete vastastikust täiendavust asutustevahelise koostöö süvendamise seisukohast¹⁹.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 168).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Variupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted (ELT L 150, 20.5.2014, lk 112).

¹⁷ Eelkõige naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ ja ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA).

¹⁸ Asjakohane võib olla ka vastastikune täiendus muude asjaomaste ELi fondidega (nt taaste- ja vastupidavusrahastu, programm „Erasmus+“, programm „Loov Euroopa“, Ühtekuuluvusfond, õiglase ülemineku fond jne).

¹⁹ Näiteks ELi tasandi asutustevaheline koostöö liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja asjaomaste ELi organite, ametite ja asutuste vahel, samuti koostöö riiklikul tasandil iga liikmesriigi pädevate asutuste vahel.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

AMIF on peamine fond, millega toetatakse kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate vastuvõtmist. Tegevuste elluviimisel tagatakse koostoime ja kooskõla teiste rakenduskavade ja vahenditega, eelkõige Euroopa Sotsiaalfond+-ga, aga ka Sisejulgeolekufondiga ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastuga.

Meemete sünergia, vastastikune täiendavus ning topeltrahastamise vältimine AMIF-i ja teistest rahastusvahenditest toetatud tegevuste vahel on aruandeperioodil olnud tagatud sellega, et ühtekuuluvuspoliitika fondide ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamist reguleerib sama seadus ja selle rakendusaktid. Kõik toetuse andmise tingimuste õigusaktid kooskõlastatakse asjaomaste ministriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis ning riigieelarve planeerimine, mille osaks on ka välisvahendid, toimub tegevuspõhiselt. Selliselt on AMIF-i korraldusasutusel hea ülevaade teistest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi. Näiteks, kuna kohanemispoliitika eest vastutab Eestis Kultuuriministeerium, kes koos allasutusega viib ellu nii AMIF kui Euroopa Sotsiaalfond+ tegevusi ning kelle esindaja on ka siseturvalisuspoliitika fondide seirekomisjoni liige, on võimaldatud infovahetus, et fondide vaheline täiendavus oleks tõhusalt tagatud.

3. LIIDU ACQUIS' RAKENDAMINE, KOOSTÖÖ JA SOLIDAARSUS VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE D

Kirjeldage lühidalt, kuidas programm aitas aruandeaastajooksul rakendada liidu acquis 'd (liidu õigustik) varjupaiga, seadusliku rände, integratsiooni, tagasisaatmise ning ebaseadusliku rände ja asjaomaste tegevuskavade valdkonnas ning edendas liikmesriikidevahelist koostööd ja solidaarsust.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Liidu õigustikuga on arvestatud juba AMIF-i rakenduskava koostamisel. Kuna rakenduskava tugineb olulisel määral „Siseturvalisuse arengukavale 2020–2030“ ja „Sidusa Eesti arengukavale 2021–2030“, siis on ka mõlema arengukava eesmärgid kooskõlas õigusaktide ja kohustustega ning nendest on tegevuste kavandamisel lähtutud.

Erieesmärk 1 raames tagatakse kõigi planeeritud tegevuste kooskõla Euroopa Liidu varjupaigaõiguse aktidega, sh nende õigeaegne Eesti õigusruumi üle võtmine, sh tugistruktuuride, tööriistade ja süsteemide loomisel, IT-süsteemide arendamisel, ametnike koolitamisel, tõhusa varjupaigamenetluse teostamisel, tõlke- jm tugiteenuste tagamisel, päritoluriigi info võimekuse tagamisel ja arendamisel jne.

Erieesmärgi raames ei ole aruandeperioodil olulisi tulemusi veel saavutatud, kuna enamik projekte algas 2023. a, kuid lähtudes ettevalmistavatest tegevustest võib eeldada, et kõik seatud eesmärgid ja tulemused saavad tähtaegselt saavutatud ning seejuures on tagatud kooskõla Euroopa Liidu varjupaigaõigusega.

Erieesmärk 2 raames tagatakse kooskõla liidu seadusliku rände õigusega.

Erieesmärgi raames algasid tegevused suures osas 1. juunist 2023. a, seega ei ole olulisi tulemusi veel saavutatud, kuid ettevalmistused on kulgenud plaanipäraselt ning eeldatavasti saavad kõik eesmärgid õigeaegselt ja tulemuslikult saavutatud kooskõlas liidu õigustikuga.

Erieesmärk 3 raames tagatakse liidu õiguse ning infrastruktuuri, menetluste ja teenustega

seotud poliitiliste prioriteetide ühetaoline kohaldamine, sh tugistruktuuride, tööriistade ja süsteemide loomisel, IT süsteemide arendamisel, ametnike koolitamisel, tagasisaatmiste ettevalmistamisel, kolmandate riikide kodanike identifitseerimisel, reisidokumentide väljaandmisel jne.

Erieesmärgi raames on aruandeperioodil viidud eelkõige ellu ettevalmistavaid tegevusi, kuid eelduslikult toimuvad kõik tegevused plaanipäraselt ning seatud eesmärgid ja tulemused saavad saavutatud kooskõlas liidu õigustikuga.

4. TEAVITUS- JA NÄHTAVUSMEETMED VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE E

Kirjeldage, kuidas aruandeaasta jooksul teavitus- ja nähtavusmeetmeid rakendati. Viidake eelkõige kommunikatsioonistrateegias sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudele, mida mõõdetakse seonduvate näitajate ja sihtide abil. Vajaduse korral kirjeldage häid tavaid sihtrühmadeni jõudmisel ja/või projektide tulemuste levitamisel ja kasutamisel.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Alates 15.05.2023 on korraldusasutuses tööl siseturvalisuspoliitika fondide teabevahetusametnik.

Aruandeperioodil kasutas korraldusasutus rakenduskava peamiste teavitus- ja nähtavusmeetmetena pressiteateid ning Facebooki ja X-i (kuni 2023. a juulini nimega Twitter) kanalit. Facebooki kanalitena on kasutusel nii korraldusasutuse Facebooki konto kui ka Riigi Tugiteenuste Keskuse hallatav Eurotoetuste konto. Viimasel jagatakse korraldusasutuse Facebooki kontole tehtud originaalpostitusi.

Korraldusasutuse Facebooki kontot jälgib umbes 8900 inimest, Riigi Tugiteenuste Keskuse kontot umbes 1800 inimest.

Ajavahemikus 01.08.2022–31.07.2023 tehti korraldusasutuse Facebooki kontol 6 siseturvalisuspoliitika fonde puudutavat postitust. Keskmiselt levisid korraldusasutuse postitused 6033 jälgijani.

Kokku saatis korraldusasutus välja 3 pressiteadet. Pressiteateid kajastati alati ka korraldusasutuse kodulehe uudiste rubriigis. Pressiteated saadetakse suurematele üleriigilistele ja kohalikele ajakirjandusväljaannetele, raadio- ning telejaamadele.

8.11.2022 viis korraldusasutus potentsiaalsetele toetuse saajatele läbi teavitunõudeid tutvutava seminari, millest võtsid osa kaheksa asutuse esindajat.

Uue teavitus- ja nähtavusmeetmetena salvestas korraldusasutus 2023. aasta alguses esimese eurotoetuste teemalise [podcasti](#). Podcast on leitav lisaks Facebookile ka Spotify, Google Podcasts, Apple podcast, podcast.ee ja anchor.fm platvormidelt. Igal aastal on plaanis salvestada 1 podcast, et tutvustada huvilistele Euroopa Liidu toetuse kasutamist (ja siseturvalisuspoliitika fonde).

Uue sotsiaalmeediakanalina taaselustati 20.06.2023 korraldusasutuse X-konto, siseturvalisuspoliitika fondide teemalise postitusega rahvusvahelise pagulaspäeva puhul. Postitus levis 4349 inimeseni ja seda jagas mh Välisministeerium. Kõiki sotsiaalmeedia

postitusi võimendab oma personaalsetel sotsiaalmeedia kontodel (Facebook, LinkedIn, X) ka teabevahetusametnik.

Avalikustamise näiteid projektide kohta aruandeperioodil:

- Projektide raames värvatavate isikute töökuulutustele on lisatud viide rahastajatele.
- Projektide info on avaldatud toetuse saaja välisveebis (olemasolul ka siseveebis).
- Projektide info on avaldatud elektroonilisel tahvil nt Politsei- ja Piirivalveameti ja Siseministeeriumi infotehnoloogia ja arenduskeskuse teenindussaal.

Esitage link määruse (EL) 2021/1060 artikli 46 punktis b osutatud veebiportaali ja kui veebisaidid ei ole samad, siis kõnealuse määruse artikli 49 lõikes 1 osutatud veebisaidile.

Üle-Eestilist eurotoetuste veebiportaali <https://www.rtk.ee/toetusfondid-ja-programmid/euroopa-liidu-valisvahendid> haldab Riigi Tugiteenuste Keskus.

Korraldusasutus kodulehel on Euroopa Liidu toetuste kajastamiseks eraldi alamleht <https://siseministeerium.ee/tegevusvaldkonnad/rahvusvaheline-koostoo/euroopa-liidu-toetused>, kus on omakorda eraldi alamlehed erinevatele rahastusperioodidele.

Perioodi 2021-2027 lehel <https://siseministeerium.ee/period-2021-2027-0> saab ülevaate korraldusasutuse valdkonnas Euroopa Liidu toetuse kasutamisest ja on lisatud viited siseturvalisuspoliitika fondide lehtedele, kust on leitavad rakendus- ja rahastamiskavad ning muud avalikud dokumendid.

5. EELTINGIMUSED JA HORISONTAALSED PÕHIMÕTTED

5.1. Eeltingimused vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile f

Kirjeldage, kuidas tagati määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimuste täitmine ja kohaldamine kogu aruandeaasta jooksul, eelkõige seoses Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimisega. Kui see on asjakohane, kirjeldage vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 15 lõikele 6 muudatusi, mis mõjutasid eeltingimuste täitmist.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

AMIF-i projekte rakendatakse toetuse andmise tingimuste õigusaktide alusel. Õigusakti seletuskirjas on välja toodud analüüs, kuidas projektid täidavad määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimusi.

Aruandeperioodil ühtegi muudatust eeltingimustes ei olnud ning need on endiselt täidetud.

5.2. Horisontaalsete põhimõtete järgimine vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 9

Kirjeldage, kuidas oli aruandeaasta jooksul tagatud ühissätete määruses sätestatud horisontaalsete põhimõtete järgimine, eelkõige meeste ja naiste võrdõiguslikkus ning soolise aspekti arvestamise edendamine ning soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vältimine.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Toetuse andmise tingimuste õigusaktides määratakse projektide elluviijad, partnerid,

eesmärgid, tulemused, eelarve ja kulu abikõlblikkuse tingimused, sh kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Enne kinnitamist on õigusaktid kooskõlastatud horisontaalsete teemade eest vastutajatega: võrdõiguslikkuse kompetentsikeskusega, mis asub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi võrdsuspoliitika osakonnas (võrdsus, ligipääsetavus ja mittediskrimineerimine), Kliimaministeeriumiga („ei kahjusta oluliselt“ põhimõte, kliimakindluse tagamine) ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga (regionaalne areng). Toetuse andmise tingimuste õigusaktides on muuhulgas välja toodud, et projekti ellu viies on vaja arvestada ligipääsetavuse nõuetega, järgida liitsa keele nõudeid, tagada erivajadustega inimeste ligipääsetavus koolitustele ja õppematerjalidele ning info kättesaadavus kommunikatsioonitegevuste ja teavitamise puhul jms. Konkreetsemaid näiteid horisontaalsete põhimõtete järgimise kohta saab välja tuua järgmise aruandeperioodi aruandes.

Toetuse saajate juhendamine:

Korraldusasutus on tutvustanud toetuse saajatele Kliimaministeeriumi (endine Keskkonnaministeerium) koostatud ürituste/koolituste korraldamise keskkonnaalast juhendit. Näiteks on seatud kohvipausidele nõue, et tuleb vältida ühekordseid nõusid ning kuidas tuleb sorteerida prügi. Samuti, et e-kursused toetavad laialdast ligipääsu koolitusele ja vähendavad keskkonnakoormust jms.

6. PROJEKTID KOLMANDAS RIIGIS VÕI SEOTES KOLMANDA RIIGIGA VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE I

Kirjeldage aruandeaastajooksul kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga võetud meetmeid ning seda, kuidas need annavad fondi seatud eesmärkide saavutamisel liidu lisaväärtust. Märkige asjaomaste kolmandate riikide nimed. Esitage kirjeldus, milles selgitatakse, et fondist toetatavad meetmed ei ole suunatud arengule, need teenivad liidu sisepoliitika huve ja on kooskõlas liidusisese tegevusega. Vajaduse korral viidake komisjoniga peetud konsultatsioonidele enne projekti heakskiitmist (määruse (EL) 2021/1147 artikli 16 lõige 11).

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

Kuigi AMIF-ist rahastatakse projekte, mille tegevused toimuvad kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga, siis aruandeperioodil selliseid tegevusi ei toimunud.

Toetuse saaja Politsei- ja Piirivalveamet tegi aruandeperioodil ettevalmistusi, et viia ellu tegevusi kolmandas riigis. Ettevalmistavad tegevused olid AMIF määruse lisa III lõike 4 punkti k) koostöö kolmandate riikidega ebaseadusliku rände vastu võitlemisel ning tõhusal tagasisaatmisel ja tagasivõtmisel raames.

7. KOKKUVÕTE VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKELE 2

Esitage 1.–6. jao kokkuvõte, mis tõlgitakse ja tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Kokkuvõte peab hõlmama vähemalt kõiki artikli 35 lõikes 2 loetletud punkte ja peaks eelistatavalt olema esitatud kõnealuste punktide kaupa.

Soovitav on kasutada loetelupunkte, poolpaksus kirjas teksti või informatiivseid pealkirju, et huvitatud sidusrühmad saaksid hõlpsasti leida programmi peamised tulemused ja programmi tulemuslikkust mõjutavad peamised probleemid.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 500 tähemärki

I. Edusammud ja tulemuslikkus:

Suur osa Eesti AMIF-i rakenduskavas kavandatud tegevustest on alanud, kuid peamiselt on aruandeperioodil projekte käivitatud ja viidud ellu ettevalmistavaid tegevusi. Projektid lõppevad üldjuhul 2027.–2029. aastal, seega saab ülevaate saavutatud tulemustest anda projektide lõpuetapis.

Tegevustoetus on suunatud AMIF-i eriesmärkide 1 ja 3 toetamiseks, sh IT-süsteemide ülalpidamiskulude katmiseks.

II. Vastastikune täiendavus:

Kõik toetuse andmise tingimuste õigusaktid kooskõlastatakse asjaomaste ministriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis. Seega on AMIF-i korraldusasutusel ülevaate teistest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi.

III. Liidu *acquis*':

AMIF-i rakenduskavas rahastatud tegevused on kooskõlas liidu õigustikuga.

IV. Teavitus:

Alates 15.05.2023 töötab korraldusasutuses täiskohaga siseturvalisuspoliitika fondide teabevahetusametnik.

Aruandeperioodil korraldati toetuse saajatele avalikustamise nõudeid tutvustav seminar, saadeti välja 3 pressiteadet, tehti 6 sotsiaalmeedia postitust ning salvestati esimene Euroopa Liidu toetuste teemaline [podcast](#). Rahastatud projektide nimekiri on leitav fondi kodulehelt <https://www.siseministeerium.ee/amif21-27>.

V. Eeltingimuste täimine ja horisontaalsed põhimõtted:

Eestis on jätkuvalt eeltingimused täidetud. Ühestki rikkumisest ei ole teatatud ega menetlust algatatud.

AMIF-i projekte viiakse ellu toetuse andmise tingimuste õigusaktide (käskkirjade ja määruste) alusel. Käskkirjades määratakse projektide elluvijad, partnerid, eesmärgid, tulemused, eelarve ja kulu abikõlblikkuse tingimused, sh kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Määrustes seatakse samasugused tingimused kui käskkirjades, erisusega et

toetuse saajad ja partnerid selguvad projektide hindamise järel. Enne kinnitamist kooskõlastatakse õigusaktid horisontaalsete teemade eest vastutajatega.

VI. Projektid kolmandas riigis või koostöös kolmandate riikidega

AMIF-ist rahastatakse projekte, kus tegevused toimuvad kolmandas riigis, kuid aruandeperioodil kolmandas riigis tegevusi ei toimunud. Tulevikus kavandatavad tegevused hõlmavad koostööd kolmandate riikidega ebaseadusliku rände vastu võitlemisel, tõhusal tagasisaatmisel ja tagasivõtmisel ning vabatahtlike tagasipöördujate reintegreerimise toetamist.